

B.K. BIRLA CENTRE FOR EDUCATION

SARALA BIRLA GROUP OF SCHOOLS
A CBSE DAY-CUM-BOYS' RESIDENTIAL SCHOOL

POST MID TERM EXAM(2025-26)

MARATHI

MARKING SCHEME

Class : IX

Date : 08.01.2026

Duration : 1 Hrs

Max. Marks : 25

विभाग – अ (गद्य पद्य)

प्रश्न 1 :- दिलेल्या प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा :-

(5X1=5)

- (अ) काळ्या मातीत तिफन चालते आहे
- (आ) लेखक पुढील शिक्षणासाठी औंधला जाणार होते.
- (इ) शाळेत श्री नाईक मास्तरांचा दरास होता.
- (ई) धुळवडीच्या दिवशी प्रौढ वर्गात तमाशा चालला होता.
- (उ) ढग ढोल वाजवत आहेत.

विभाग- ब (व्याकरण)

प्रश्न 2 दिलेल्या वाक्प्रचारांचा वाक्यात उपयोग करून वाक्य पुन्हा लिहा-

(4X1=4)

(गलका करणे, पत्ता नसणे, प्रशंसा करणे, आ वासून उभे राहणे)

- 1 दिव्याचा झगमगाट पाहून सर्वजण आ वासून उभे राहिले..
- 2 शिक्षक वर्गात नसल्याने मुलांनी वर्गात गलका केला.
- 3 ओवेन्सचा वर्ण त्याचा देश हे सगळे विसरून जगाने त्याची प्रशंसा केली.
- 4 ऐन पावसाळ्यात पाऊसाचा पत्ताच नव्हता.

प्रश्न 3 समास ओळखा :-

(2)

- 1 प्रतिकार – अव्ययीभाव समास
- 2 नवरात्री – द्विगु समास

प्रश्न 4 खालील शब्दांचे लिंग बदलून लिहा :-

(3)

- 1 स्त्री – पुरुष
- 2 लांडोर – मोर
- 3 राघू – मैना

प्रश्न 5 स्वमत:-

(2X3=6)

1 खालील ओळींचा भावार्थ स्पष्ट करा :-

काटा पायात रूतते ! लाल रगत सांडते
हिरव सपन फुलत

संदर्भ :- प्रस्तुत ओळी तिफन या कवितेतील असून लेखक विठ्ठल वाघ आहेत.या कवितेत पावसा आधी शेतकऱ्याच्या होणाऱ्या लगबगीचे वर्णन आले आहे.

भावार्थ- शेतकरी शेतात तिफन हाकत असतांना काटा त्याच्या पायाला टोचतो आणि जमिनीवर लाल रक्त सांडते पण तो त्याची पर्वा करत नाही कारण त्याचे मन उदयाचे हिरवे स्वप्न पाहत आहे .या कष्टातूनच उदया आपणास बहारदार हिरवे पीक मिळेल असे त्याला वाटते.

2 संदर्भ – प्रस्तुत प्रश्न माझे शिक्षक व संस्कार या पाठातील असून लेखक शंकरराव खरात हे आहेत. बालवयात शिक्षकांनी त्याच्यावर कसे संस्कार केले याचे वर्णन या पाठात आले आहे,
स्पष्टीकरण – लेखक व त्याचे मित्र हाडा-पिंडाने मोठे व बळकट होते ते कष्टाच्या कामाला मजबूत होते.ते दोन-दोन तास रहाटाने पाणी ओढून फुलझाडांना व फळझाडांना घालत असत त्याच्या मेहनतीमुळेच ओढ्याकाठची बाग छान झाली. म्हणून शाळेच्या बागा लेखकांसारख्या मुलांच्या जिवावर उभ्या होत्या असे लेखक म्हणतात.

प्रश्न 6 खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर जाहिरात लिहा :-

(1X5=5)

1 आकर्षक मजकूर	–	1
2 साधी,सोपी,आकर्षक,स्पष्ट,ओघवती भाषा	–	1
3 ग्राहकांच्या मनात विश्वासार्हता	–	1
4 वेचक,अर्थपूर्ण भाषा	–	1
5 वाचकांशी संवाद साधणारी	–	1

::::::::::::: समाप्त :::::::::::::::